

LUNDS
UNIVERSITET

Sociologiska institutionen

En tredje identitet?

*Den upplevda identiteten bland andra generationens
invandrare i det mångkulturella samhället – En kvalitativ
studie om identitet och kulturell tillhörighet*

Författare: David Nabil Aizi

Kandidatuppsats: SOCK04, 15 hp

Vårterminen 2019

Handledare: Bo Isenberg

Abstrakt

Syftet med denna uppsats är att undersöka samt belysa hur andra generationens invandrare upplever sin identitet i ett mångkulturellt samhälle. Fem andra generationens invandrare intervjuades genom kvalitativa semistrukturerade intervjuer för att berätta hur de upplevde sin identitet. Intervjuerna grundades på tre huvudområden som berörde de externa faktorerna såsom familjens och samhällets påverkan på identiteten, samt de interna faktorerna som är tillhörighetskänslan och språket. Tre teman användes för att analysera resultaten: *Den tredje identiteten, omgivningens påverkan på identiteten* samt *språkets betydelse*.

Baserat på det empiriska materialet, konstaterar analysen att andra generationens invandrare upplever att omgivningen har en stor påverkan på identitetupbyggnaden. Utseendet samt den kulturella närheten till majoritetssamhället var avgörande för identitetsformandet. Intervjupersoner med ett utseende och en kultur som påminner om den svenska kulturen kände mer tillhörighet samt anpassade sig lättare till samhället, och får därmed en sammanhållen identitet. Medan intervjupersoner med utseende och kultur som skiljer sig från det svenska blir konstant ifrågasatta om sitt ursprung, vilket bidrar till en känsla av utanförskap och därmed förstärktes deras etniska identitetstillhörighet. Familjen spelade en stor roll i den etniska tillhörighetskänsla hos intervjupersonerna med kulturer som skiljer sig från majoritetssamhället. Genom att familjen håller fast vid ursprungskulturens traditioner och seder stärker det den etniska identiteten hos dessa personer. Språket har en central roll i identitetsutformningen hos intervjupersonerna, där den uppfattades som en styrka eftersom de kunde förmedla mellan de olika kulturerna. Men den uppfattades även som en svaghet när språket inte kunde behärskas till fullo. Genom den upplevda känslan av att vara mellan två kulturer, kunna tala minst två språk, känna tillhörighet till flera miljöer samt att kunna kodväxla mellan olika kulturella referensramar, skapade dessa intervjupersonerna en hybrid av identiteter som kan övergå till en tredje identitet.

Nyckelord: Andra generationens invandrare, tredje identitet, etnicitet, utseende, tillhörighet, kultur, språk.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1. Syfte/frågeställning.....	4
1.2. Disposition.....	4
1.3. Avgränsning.....	4
1.4. Begreppsförklaring.....	5
1.4.1. <i>Invandrare</i>	5
1.4.2. <i>Andra generationens invandrare</i>	5
2. Tidigare forskning.....	6
2.1. Etnicitet.....	6
2.2. Etnisk identitet.....	6
2.3. Mångkulturalism.....	7
2.4. Invandrarföräldrars kulturella dilemma.....	7
3. Teoretiska utgångspunkter.....	8
3.1. Den tredje identiteten.....	9
3.2. The marginal man.....	10
3.2.1 <i>Andra generationens invandrare</i>	10
3.3. Språkets sociala värde.....	11
4. Metod.....	12
4.1. Metodval.....	12
4.2. Urval.....	13
4.3. Tillvägagångssätt.....	14
4.4. Material.....	15
4.5. Analys av intervjuerna.....	15
4.6. Etiska aspekter.....	16
4.7. Tillförlitlighet.....	16
5. Analys.....	17
5.1. Den tredje identitet.....	17
5.2. Omgivningens påverkan på identiteten.....	20
5.2.1. <i>Familjens påverkan</i>	20
5.2.2. <i>Samhällets påverkan</i>	22
5.3. Språkets betydelse.....	24
6. Diskussion.....	27
7. Avslutning.....	30
8. Källförteckning.....	31
9. Bilaga.....	33
9.1. Intervjuguide.....	33

1. Inledning

I artikeln ”Dubbel identitet” (Peruzzi 2015) diskuterar författaren hur andra generationens invandrare upplever sig själva och sin identitet i mångkulturalismen i Sverige. Artikeln tar upp de olika individernas subjektiva tankar och reflektioner om hur det är att växa upp i två världar och känna tillhörighet i bägge. De olika individerna känner att de har en annorlunda identitet än den som tillskrivs dem av samhället, nämligen en blandning av både den svenska och den från ursprungslandet. I Sverige år 2015 beräknades 12,4 % av totala befolkning som andra generationens invandrare, och enligt statistiska centralbyrån (SCB) omfattas begreppet av två grupper som är inrikes födda med två utrikes födda föräldrar, samt inrikes födda med en inrikes- och en utrikes född förälder (Peruzzi 2015).

Rolf Lidskog (2009) skriver att i Sverige finns idag över två hundra språkgrupper och i många skolor finns elever med olika nationer och kulturella bakgrunder, och som har olika modersmål. I regeringsförklaringar och politiska deklARATIONER framhävs det att Sverige är ett mångkulturellt land. Den kulturella mångfalden ses som en angelägenhet för hela samhället där befolkningens gemensamma ansvar är att skapa ett mångkulturellt samhälle som präglas av medborgarnas olikheter såsom jämlikheter (Lidskog et.al. 2009 s. 14).

Trots att en individ kan vara född i Sverige och är svensk medborgare blir denne utpekad som annorlunda genom kategoriseringen andra generationens invandrare eller barn till invandrare. Frågan som Carl Martin Allwood (2000) ställer sig är; hur många generationer ska en släkt bo i Sverige för att dess medlemmar ska betraktas som svenskar? Svaret är att det beror bland annat på var man invandrat ifrån. Ju större skillnader i utseendet och kulturen från majoritetsbefolkningen, desto längre tid kommer det att ta för individen att betraktas som svensk. Något som befäster och tydliggör gränser är uppfattningen om att identitet är beständig, detta trots tänkesättens- och samhällenas förändringar över tid. Genom att ständigt dela upp människor i olika kategorier av etniska och kulturella grupper så hindras integrationen (Allwood et.al. 2000 ss. 28–29, 176).

Mot denna bakgrund, och det faktum att jag själv har familjemedlemmar som klassas som andra generationens invandrare, väcktes mitt intresse att undersöka och belysa hur andra generationens invandrare upplever sin identitet i dagens mångkulturella samhälle.

1.1. Syfte/frågeställning

Syftet med denna uppsats är att undersöka samt belysa hur andra generationens invandrare upplever sin identitet i ett mångkulturellt samhälle.

Följande frågeställningar avses att besvaras:

- *Hur upplever andra generationens invandrare att ha en annan bakgrund än det svenska och hur påverkar det deras identitetsuppfattning?*
- *Upplever man att man har två identiteter och är teoribildning kring den "tredje identiteten" relevant?*
- *Hur påverkar omgivningen förandet av intervjupersonernas identitet?*
- *Hur upplever intervjupersonerna språkets betydelse för identiteten?*

1.2. Disposition

Uppsatsen disposition är uppdelad enligt följande: Kapitel ett inleds med en kortfattat beskrivning av andra generationens invandras upplevelse kring deras identitet samt hur samhället tillskriver dem denna identitet. Under kapitlet presenteras även syftet med uppsatsen samt mina frågeställningar. I Kapitel två presenteras tidigare forskning kring etnicitet, etnisk identitet, mångkulturalism samt invandrarföräldrars kulturella dilemma. Vidare presenteras de teoretiska utgångspunkterna i kapitel tre som är den tredje identiteten, the marginal man samt språkets sociala värde. I Kapitel fyra presenteras den metodologiska ansats som har valts samt motiveringen till valet. Här presenteras och förklaras även vilken typ av intervjumetod, tillvägagångssätt, urval, valet av material, analys av intervjuer och slutligen de etiska överväganden. I Kapitel fem presenteras analysen av det empiriska materialet genom följande tre teman: Den tredje identiteten, omgivningens påverkan på identiteten samt språkets betydelse. Slutligen presenteras min diskussion i kapitel sex och avslutning i kapitel sju.

1.3. Avgränsning

I min uppsats har jag valt att intervjua fem personer (fyra kvinnor och en man) som är andra generationens invandrare, det vill säga de är alla födda i Sverige av minst en förälder som har ett annat ursprung än det svenska. De är mellan 20 och 30 år gamla. Alla intervjupersonerna

har föräldrar som har kommit till Sverige som antingen politiska flyktingar eller arbetskraftsinvandrare. Valet av fem intervjupersoner grundar sig i att jag ämnar göra djupintervjuer som kännetecknas av att komma de intervjuade närmare in på livet. På grund av studiens tidsbegränsning har jag valt att avgränsa mig till enbart fem personer som är bosatta i Skåne. Då jag har fokuserat på intervjupersonerna utifrån individperspektiv så anser jag att könsfördelningen är av mindre vikt och uppfyller inte något syfte i min undersökning.

Under begreppsförklaring ämnar jag förklara begreppen invandrare samt andra generationens invandrare.

1.4. Begreppsförklaring

1.4.1. *Invandrare*

Enligt regeringens departementsserie bör begreppet invandrare aldrig användas som beteckning på människor som är födda i Sverige och bör begränsas till personer som faktiskt själva flyttat till Sverige från ett annat land och folkbokfört sig här. Enda gången begreppet invandrare kan användas är när en nyanländ nyligen invandrat till Sverige och där introduktionstiden för denne är upp till två år (Hermansson 2000 s. 49). Olika undergrupper av invandrare skiljs ut utifrån anledningen till att de kommit till Sverige och inkluderar personer som invandrat för att arbeta, av ekonomiska skäl eller som flyktingar (Allwood et. al. 2000 s. 26). I FN:s flyktingkonvention definieras en flykting som en person som flytt hemlandet för att han eller hon riskerar förföljelse på grund av sin nationalitet, ras, religion, etnisk tillhörighet eller politisk uppfattning (UNHCR 2019).

1.4.2. *Andra generationens invandrare*

Begreppet andra generationens invandrare betecknar en person som är född i Sverige men har minst en förälder som är utrikesfödd. Myndigheter använder istället andra begrepp såsom ”barn till invandrare” istället för begrepp som ”andra generationens invandrare” (Hermansson 2000 ss. 49–50). I uppsatsen kommer jag dock att använda mig av begreppet ”andra generationens invandrare”, vilket jag anser är ett tydligare begrepp som betecknar och klargör hur majoritetssamhället refererar till barn födda i Sverige av minst en icke svensk förälder.

2. Tidigare forskning

Nedan presenteras tidigare forskning kring etnicitet, etnisk identitet, mångkulturalism samt invandrarföräldrars kulturella dilemma som är en genomgående tråd i min studie om andra generationens invandrares identitet i det mångkulturella samhället.

2.1. Etnicitet

I sin forskning diskuterar Hanna Wikström (2009) etnicitet där hon förklarar att etnicitet handlar för det första om en uppdelning i kulturen som gör skillnad mellan olika grupper eller individer på basis av kultur. För det andra handlar etnicitet om en delad social mening som är grundad i, och en följd av social interaktion. För det tredje existerar inte etnicitet bortom specifika situationer som den produceras och reproduceras inom. Som en sista punkt förklarar hon att etnicitet, genom social interaktion, är kollektiv och genom internalisering i personens självidentifikation, individuell (Wikström 2009 s. 46).

Wikström (2009) förklarar vidare att etnicitet formas genom sociala handlingar. Genom internalisering är även individer bärare av etnicitet där den upp bärs och formas inom familjen, i skolan, på fritiden och på arbetsplatsen genom interaktion mellan människor. Det är genom interaktion med andra som etnicitet förhandlas fram, förändringar sker och stabilitet upprätthålls (Wikström 2009 ss. 46–47).

2.2. Etnisk identitet

Carl Martin Allwood och Elise C. Franzén (2000) skriver om etnisk identitet och förklarar att en viktig del av den kulturella förståelsen hos en person handlar om hur denne uppfattar den större befolkningsgruppen som den identifierar sig med, såsom svenskar, araber, afrikaner etc. Vidare menar han att den etniska identiteten är en viktig del av självförståelsen för de flesta människor (Allwood et.al 2000 s. 42).

Vidare förklarar han att förutsättningarna för att bättre förstå mötet mellan människor med olika kulturell tillhörighet, förutsätter att individen förstår innebörden av att tillhöra en grupp. Att tillhöra en grupp är en social livsform för människor och gruppen är beroende av enskilda individer för sin existens. Detta för att gruppens egenskaper och normer utmärker dem på en kollektiv nivå. Individens självbild och hur denne behandlas av andra påverkas av gruppen. Detta eftersom självbilden och självförståelsen utvecklas inom gruppen som individen identifierar sig med (Allwood et.al 2000 s. 45).

Gruppmedlemmarna uppfattar att gruppen ställer krav på att individen ska uppträda i enlighet med de normer och värderingar som finns inom gruppen. Denna typ av gruppegenskap bidrar till att säkra sammanhållningen inom gruppen och skapa en tillhörighetskänsla, en vi-känsla (Allwood et.al 2000 s. 45). En negativ effekt av vi-känsla är att gruppen tilldelar andra grupper en status av att vara dom andra. Att tilldelas en dom-kategori leder till att grupper och individerna i dem ses som främlingar, vilket i sin tur leder till stereotypiska föreställningar (Allwood et.al 2000 ss. 46–47).

2.3. Mångkulturalism

I sin forskning skriver Rolf Lidskog och Fuat Deniz (2009) att det i regeringsförklaringar och politiska deklARATIONER betonas att Sverige är ett mångkulturellt land. Mångkulturalism innebär individens och gruppens rättighet att uttrycka sin identitet och sin kulturella tillhörighet. Detta oavsett om de har sitt ursprung i en viss etnicitet, religion eller tradition. Kulturell mångfald handlar inte endast om olika typer av etniska identiteter, utan även om andra typer av kulturella identiteter och tillhörigheter (Lidskog et.al 2009 s. 109).

Vidare förklarar Lidskog (2009) att medborgarna idag har tillgång till flera olika kulturer och är delaktiga i olika kontexter. Vardagen präglas av möten med olika människor från olika kulturer, vilket väcker ibland krav på att skapa en nationell värdegemenskap. Dock så ses värdegemenskapen, i ett modernt samhälle, varken som en nödvändig eller önskvärd värdegrund för den sociala sammanhållningen.

Den mekanism som istället ofta förs fram är att ett mångkulturellt samhälle kan integreras genom interaktion och kommunikation över kulturella gränser, vilket i sin tur anses leda till tolerans och respekt (Lidskog et. al. 2009 s. 128).

För att detta ska fungera behöver medborgarna vara medvetna om samt respektera vissa seder och normer för samlevnad, samt att dessa seder och normer anses vara legitima. Därutöver krävs det att individen känner en samhörighet med samhället, en politisk gemenskap och tillhörighet (Lidskog et. al. 2009 s. 128).

2.4. Invandrarföräldrars kulturella dilemma

Allwood (2000) skriver att den utveckling som invandrarbarnen går igenom påverkas av det samhälle som deras föräldrar härstammar ifrån. Föräldrarnas liv formades av deras samhälle

när det gäller värderingar, erfarenheter och barnuppfostran. Deras förväntningar är att barnen tar efter dessa egenskaper. Det är därför nödvändigt att förstå villkoren för barnuppfostran i den kultur föräldrarna kommer ifrån, för att kunna förstå de svårigheter det innebär att uppfostra barnen i Sverige. Allwood (2000) förklarar vidare att invandrabarn balanserar mellan två kulturer och menar att den identitet som de fått med sig hemifrån blandas ihop med den som de får i det nya samhället. Genom att invandrabarn, till skillnad från de svenska barnen, tvingas till en högre grad av reflektion, detta för att kunna hantera de olika förväntningar och krav som ställs i de olika kulturerna, kan deras identitet bli mångfasetterat än de svenska barnens (Allwood et.al. 2000 s. 120).

Vidare påpekar Allwood (2000) att invandrabarn inte är en enhetlig grupp, och därför inte ska beskrivas som en sådan. Han menar att individer skiljer sig i fråga om kön, ålder, temperament, föräldrarnas sociala ställning, ursprungssamhället, samt orsakerna till föräldrarnas val att lämna sitt land. Detta påverkar hur barnet klarar att anpassa sig efter, och ta till sig de förväntningar och krav för att hitta sin plats i det svenska samhället (Allwood et.al. 2000 s. 120).

En del invandrarföräldrars dilemma i deras nya samhälle är att dem inte tänker på, och inte heller vill tänka på, att traditioner och värderingar inte längre är detsamma som i hemlandet. De önskar sig tillbaka, och håller fast vid de traditioner och värderingar som rådde i kulturen de lämnade. Detta för att bevara sin kulturella identitet, vilket leder till att minoriteter blir konservativa (Allwood et.al. 2000 s. 121).

3. Teoretiska utgångspunkter

I teoridelen utgår jag både från Goldstein–Kyaga och Maria Borgströms (2009) teori om den tredje identiteten, samt Everett V. Stonequist (1937) som utgår från Robert E. Park:s (1928) teori om the marginal man, där jag kommer att använda mig av delar av den teori som berör dubbla identiteter samt språkets roll i dem. Då det finns liknande begrepp i den tredje identiteten, är the marginal man relevant att använda som teori. Sverre Moe (1995) skriver om Bourdieus teori gällande språkets sociala värde som tar upp aspekter av hur språkets dominerande effekt kan påverka individens identitetskänsla i samhället. Anders Lange och Charles Westin (1981) diskuterar språket som en etnisk markör i etniska grupper och dess centrala betydelse. Jag anser att samtliga teorier sammanlänkar och väver in identitetens och språkets betydelse för den upplevda identiteten hos andra generationens invandrare.

3.1. Den tredje identiteten

I sin forskning om tredje identiteten skriver Goldstein–Kyaga och Maria Borgström (2009) att något som ger upphov till nya gränsöverskridande identiteter är globaliseringen. De förklarar att genom globaliseringen blir identiteter mångdimensionella och föränderliga i olika situationer, där etniska och nationella identiteter ofta utgör en typ av en tredje identitet, som är ”både och” snarare än den ena eller den andra identiteten. I storstäderna, som präglas av ett komplext samhälle, utmärks av flytande och föränderliga gränser, där människors identitet inte kan beskrivas i termer av att tillhöra enskilda grupper (Goldstein–Kyaga et.al. 2009 s. 11).

De förklarar vidare att en tredje identitet är vanligt bland individer som lever i mångkulturella och multietniska miljöer. De beskriver den som en hybrid identitet, som är varken ren (som till exempel traditionellt svenskt) eller där två nationella identiteter kombineras (såsom svensk-arab). Denna identitet är en blandning, en gränsöverskridande sådan. Att anta en sådan identitet är att ta avstånd från åtskilda kulturer som gör skillnader på andra grupper baserat på en känsla av ”vi” och ”dem”, eller ”antingen-eller”, och snarare känna att de är ”både-och” (Goldstein–Kyaga et.al. 2009 s. 13). Vidare påpekar Goldstein–Kyaga (2009) att när de talar om tredje identitet så syftar dem på den kulturella och etniska aspekten från ett inifrån perspektiv. Detta trots att andra sociala faktorer såsom genus och klass har en betydelse, så väljer författarna att inte fokusera på dessa faktorer. De menar att det gemensamma är gränsöverskridande där individen inkluderar flera tillhörigheter i sin identitet. Till exempel kan arabiska ungdomar känna samhörighet med den svenska nationaliteten samtidigt som de kan lägga stor vikt vid den arabiska nationaliteten. Det handlar om en tolkning av ens liv där de binder samman olika delar av sitt liv och sätter in det i ett sammanhang (Goldstein–Kyaga et.al. 2009 ss. 13–14).

Enligt Goldstein–Kyaga (2009) är det vanligt att utveckla en tredje identitet i mångkulturella kontexter, där individerna anpassar sig och utan svårigheter växlar mellan olika kulturer, sociala koder och språk. Beroende på situationen de befinner sig i, kan olika sidor av identiteten tas fram eller döljas. Den tredje identiteten kan ha negativa aspekter såsom rotlöshet, men den kan även medföra positiva aspekter som att kunna behärska kulturella koder, normer och traditioner ur flera perspektiv (Goldstein–Kyaga et.al. 2009 s. 16).

3.2. The marginal man

Everett V. Stonequist (1937) diskuterar Robert E. Park:s (1928) *The marginal man* som är ett begrepp som innebär att individen befinner sig mellan två kulturer som bägge påverkar och formar individens identitet. Det är när individen försöker att hantera de två olika kulturella världarna som dennes självuppfattning formas. Där det finns stora kulturella skillnader finns det ”marginal personalities” (Stonequist 1937 s. 3). Vidare leder det till att individen känner sig marginaliserad och upplever en inre mental konflikt. Stonequist (1937) förklarar att gå in och ut i olika kulturella referensramar kan vara påfrestande för individens mentala tillstånd (Stonequist 1937 ss. 2–4).

Känslan av utanförskap är genomgående hos the marginal man, och blir tydlig genom att känna att denne varken är eller ser ut som människorna i majoritetssamhället, att denne pendlar mellan två världar i samhället. Detta kan å ena sidan resultera till att individen känner sig som en främling i båda världarna. Å andra sidan kan pendlandet mellan två världar visa sig vara positivt eftersom människan är flexibel och kan anpassa sig till olika kulturella miljöer. Nackdelen är att det kan resultera i att individen förlorar sin identitetskänsla i marginaliseringskänslan som uppstår när denne pendlar mellan två olika kulturer (Stonequist 1937 s. 4).

Genom möjligheten till två kulturer, får the marginal man en objektiv förhållning till sin omgivning. Vidare kan detta leda till en berikad personlighet där individen behärskar de båda kulturernas värderingar och normer, skifta mellan två språk, från ett beteende till ett annat och en attityd till en annan, vilket ger denne möjligheten att se problemet ur ett större perspektiv (Stonequist 1937 ss. 178–179).

Flertalet marginal man blir ofta påmind om sitt ursprung, vilket leder till moraliska funderingar som förstärker de emotionella band de har till sitt ursprung, vilket i sin tur försvårar assimileringen till den nya världen. Enligt Stonequist (1937) är lösningen för the marginal man att behålla det bästa från ursprungskulturen samtidigt som att försöka ta till sig det bästa av den nya kulturen. På detta sätt skapas en balans mellan den gamla världen och den nya som är i konstant förändring. Detta leder i sin tur till en stabilitet i the marginal mans personlighet (Stonequist 1937 s. 206).

3.2.1. *Andra generationens invandrare*

Stonequist (1937) diskuterar hur andra generationens invandrare upplever sin marginalitet beroende på om deras föräldrar härstammar från länder vars kultur påminner om landet som

de emigrerat till, eller skiljer sig markant. Han förklarar vidare att om det finns kulturella likheter blir anpassningen lättare än om det finns stora skillnader. Till exempel är det lättare för en individ med ett ursprung från Grekland att anpassa sig till den svenska kulturen än en individ med ett ursprung från Irak. Minoritetsgrupper med starka kulturer tenderar att hålla fast vid sin kultur samt skydda sina medlemmar från den främmande kulturen hos majoritetssamhället. Eftersom andra generationens invandrare pendlar mellan två kulturer, kan det leda till att de växer upp med en känsla av utanförskap (Stonequist 1937 s. 96).

3.3. Språkets sociala värde

Enligt Sverre Moe (1995) är en central tanke som Bourdieu har i sin teori är att individens handlingar karakteriseras av att de är sociala och kollektiva. Något som Bourdieu diskuterar är att den habitus som individen föds in i och som präglar denne är en språklig samhörighet. Individen tillskriver sig olika sätt att förhålla sig till och agerar på, detta genom att denne deltar och befinner sig i olika sociala miljöer. Vidare förklarar han att individens invanda livsmönster samt uppfattning uttrycks i språket (Moe 1995 ss. 172–173).

Språket innefattas av symboliskt kapital och symbolisk dominans där språkliga färdigheter som meningsbyggnad, främmande ord, ordspråk, sarkasm är insatser om kampen om dominans och makt. När ett språk används som ett medel för att cementera dominans och olikheter leder det till att språket blir ett dåligt sådant (Moe, 1995 s. 174). I mångkulturella samhällen, som har både minoritets- och majoritetsspråk, finns det situationer där det inte räcker att individen på ett korrekt och grammatiskt sätt kan uttala ett språk, utan denne behöver även kunna läsa av situationen som samtalen uppstår inom. Det pågår ett maktspel där varje yttring har en plats i den sociala världen. Vidare förklarar Bourdieu att genom symbolisk dominans kan individen, beroende på vilken habitus denne är uppväxt i, få ett högre eller lägre socialt kapital. Samhällen med majoritets- och minoritetsspråk kännetecknas av att det språk som är dominerande styr över värdet på det sociala kapitalet. (Moe 1995 s. 174–175).

Språket, inom etniska grupper, är dominerande och central. När individen har lärt sig ett språk under ungdomsåren blir det språkets uttal och behärskande mer tydlig än ett språk som denne lär sig under den senare uppväxten. Språket blir länken som håller ihop en etnisk grupp, som stärker den etniska identiteten samt den kulturella sammanhållningen inom den primära gruppen (Lange et.al. 1981 s. 326).

Goldstein–Kyaga (2009) skriver att språket ger individen kunskap om de olika kulturer och koder som är relevanta för att skapa, utveckla och upprätthålla identiteten. De diskuterar kodväxling som är ett sätt för individer som ingår i mångkulturella kontexter att kunna växla mellan kulturella koder. Denna kodväxling innebär att individer umgås i en miljö där medlemmar kan två eller flera språk och därför använder uttryck på båda språken, vilket ger kommunikationen ytterligare en dimension. Den innebär även att individen inte enbart byter språk utan även beteende beroende på miljön denne befinner sig i. Kodväxlingen blir en aspekt av identiteten, där kodväxlingen blir en identitetsmarkör för hela gruppen som interagerar med varandra (Goldstein–Kyaga et.al. 2009 s. 93).

4. Metod

4.1. Metodval

Syftet med min undersökning är att belysa några centrala perspektiv som förklarar hur andra generationens invandrare upplever sin identitet, sin omgivning samt sitt språk. För att kunna göra detta har jag utgått från en kvalitativ forskningsmetod. Jens Rennstam och David Wästerfors (2015) förklarar att syftet med insamling av kvalitativa data, där forskaren ska lägga ner tid att diskutera med och ställa frågor till människor, är att kunna förstå betydelsen av de olika samhälleliga företeelser samt sociala samspel i de olika sammanhang de skapas inom (Rennstam et.al. 2015 s. 13).

Forskning om samhället och människorna i den sker genom att forskare använder sig av kvalitativa som kvantitativa data, men även data från intervjuer, surveyundersökningar samt observationer (Ahrne et al. 2015 s. 9). Att använda sig av kvantitativa inslag kan fungera som ett viktigt komplement till den kvalitativa forskningen (Lind 2014 s. 126). På grund av den tidsrymd jag arbetar med samt uppsatsens begränsningar kommer jag endast att använda mig av den kvalitativa metoden.

Johan Alvehus (2013) skriver att den metod som är mest lämplig att använda för att skapa en djupare förståelse för intervjupersonernas åsikter och tankar, är kvalitativa intervjuer (Alvehus 2013 s. 80). Eftersom intervjupersonernas tankar och åsikter är av störst vikt för analysdelen i uppsatsen, krävs det en metod som ger intervjupersonerna möjlighet att på ett fritt sätt tänka samt reflektera kring ämnet. För validiteten i undersökningen samt dess tillförlitlighet kommer jag att använda mig av semistrukturerade intervjuer. Vidare förklarar Alvehus (2013) att semistrukturerade intervjuer innebär att intervjuaren kan ställa öppna

frågor, vilket ger intervjupersonerna möjlighet att påverka innehållet i intervjun (Alvehus 2013 ss. 82–84).

4.2. Urval

Michael Patton (1990) förklarar att strategiskt urval innebär att intervjupersoner väljs ut baserat på bidraget de kan tillföra till studiens syfte och för att besvara frågeställningarna (Patton 1990 s. 106). I min studie har jag, utöver ett strategiskt urval, använt mig av både maximalvariationsurval, vars syfte är att få mångfald i till exempel kön och ålder (Patton 1990 s. 108), samt homogeniserat urval där syftet är att undersöka människor med annan etnicitet än svenskar (Patton 1990 s. 109). Tillvägagångssättet för att hitta intervjupersonerna har skett genom att jag satte upp information på anslagstavlor i Lunds- och Malmös universitet, via facebook samt genom bekanta. Jag har även använt mig av snöbollsmetoden där jag fick tips av de intervjuade på personer som skulle kunna vara relevanta för mitt urval (Patton 1990 s. 111). Jag är medveten om att studiens trovärdighet kan bli ifrågasatt när det gäller att intervjua bekanta då de tenderar att kunna ha likadana åsikter och förförståelse som forskaren. Men jag som forskare är även medveten om min forskarroll där jag kommer att hålla mig objektiv i min undersökning och tolkning av intervjupersonernas utsagor.

Enligt Howard S. Becker (2008) söker sig forskaren efter att kunna få ett fenomenets fulla variationsvidd. Detta för att kunna få kunskap om medlemmar av den grupp eller kategori som våra generaliseringar förutsätts gälla för (Becker 2008 s. 82). Till min undersökning har jag valt personer vars föräldrar invandrat från ett nordiskt, ett latinamerikanskt, ett europeiskt, mellanöstern samt ett nordafrikanskt land. Skillnaderna i intervjupersonernas ursprungsländer är intressanta då det kan generera till att skapa en bredare kunskap om hur de uppfattar sin dubbla tillhörighet, kulturella identitet samt hur de uppfattar sig bli behandlade av samhället utifrån sin bakgrund.

När det gäller antalet intervjupersoner så förklarar Becker (2008) att balansgången mellan antalet intervjuer är svår, detta eftersom det blir svårt att generalisera vid för få intervjuer och svårt att göra djupgående tolkningar av intervjuerna vid för stort antal (Becker 2008 ss. 78–79). Valet av fem intervjupersoner kan anses vara för få men det kan även vara tillräckligt för att kunna få en någorlunda djupgående klarhet i ämnet jag undersöker. Utvärdering av informationsmättnaden gjordes i efterhand för att se om fler intervjuer eventuellt skulle behöva kompletteras för att få in det material som behövdes.

Nedan följer lite kort om de personer som jag har intervjuat för min studie. Samtliga namn är fingerade för att skydda deltagarna:

D.S. – Kvinna, 26 år. Ursprungligen från Irak.

D.A. – Kvinna, 28 år. Ursprungligen från Irak.

P. J. – Man, 27 år. Pappa från Finland, mamma från Chile.

V.K. – Kvinna, 28 år. Ursprungligen från Ungern.

N.A. – Kvinna, 29 år. Ursprungligen från Somalia.

4.3. Tillvägagångssätt

Samtliga intervjupersoner bokade jag plats och tid med genom mailkonversation. En av intervjuerna ägde rum hos den intervjuade. Vi satt i köket vilket gav en naturlig och trygg miljö för intervjupersonen. Resten av intervjuerna ägde rum i bokade rum på Orkanens bibliotek, som är en plats som kännetecknas av dess avskildhet och avslappnade miljö. I början av intervjuerna förklarade jag för intervjupersonerna om studiens upplägg, deras bidrag, de etiska hänsynstagande som studien utgår ifrån samt om de vill vara anonyma. Därefter förklarade jag att de inspelade samtalen skulle förstöras efter att jag transkriberat intervjumaterialet. Samtliga intervjupersoner godkände att jag spelade in samtalen. Inspelningen av samtalen skedde med min mobiltelefon och tog mellan 30 till 60 minuter vardera.

Jag ställde öppna frågor som enligt Rennstam och Wästerfors (2015) har uppföljningskaraktär där intervjupersonerna får möjlighet att berätta mer detaljerat om sina tankar och erfarenheter (Rennstam et.al. 2015 s. 29). Jag ställde *Hur* och *Vad* frågor framför *Varför* vilket, enligt Becker (2008), leder till mer spontana svar (Becker 2008 s. 69). Innan intervjutillfällena hade jag bearbetat frågorna för att säkerställa att jag fick fram det jag ville täcka, samt att de var formulerade på ett sätt som intervjupersonerna inte uppfattade som kränkande.

Några reflektioner som jag hade efter intervjuerna är att då jag själv har invandrarbakgrund, har det bidragit till att jag haft en viss förförståelse, och därför som jag kunnat tolka och formulera det som intervjupersonerna uppfattat som mening i deras berättelser. Trots en viss förförståelse har jag försökt att så långt som möjligt studera materialet och informationen

utifrån ett kritiskt och objektiva synsätt. Genom en teoretisk förståelse och genom att tillämpa en teoretisk ram, har jag kunnat tolka intervjupersonernas uttalande (Dalen 2015 ss. 17–18).

Trots intervjufrågornas struktur följde jag inte dem fullt ut. Detta eftersom vissa av svaren överlappade varandra och besvarades av andra frågor. Efter den första intervjun gav jag mig möjligheten att reflektera över vad som kunde förbättras inför nästa intervjutillfälle. Jag insåg att jag behövde tydliggöra vissa frågor för att få ett konkretare svar. Den kvalitativa semistrukturerade intervjuens styrka är att intervjuaren har möjlighet att ställa följdfrågor, och sedan följa upp frågorna för att kunna få djupare och mer detaljerad information (Rennstam et.al. 2015).

4.4. Material

Till min undersökning har jag använt mig av relevant litteratur, vetenskapliga artiklar samt offentliga dokument från statliga myndigheter. Jag har använt mig av både primär- och sekundärkällor. Primärkällor är intervjuer med fem andra generationens invandrare samt offentliga handlingar från regeringens hemsida. Som sekundärkällor har jag använt mig av media samt statliga myndigheters webbsidor.

4.5. Analys av intervjuerna

Det är viktigt för forskaren, när denne har transkriberat intervjuerna, att gå igenom det insamlade materialet för att få en struktur och för att kunna dela upp materialet i olika kategorier (Rennstam et.al. 2015 s. 29). Jag har kodat det insamlade materialet genom att dela upp och kategorisera det med utgångspunkt i intervjuguidens frågor. Sedan har jag kopplat materialet till de valda teoretiska utgångspunkterna och tidigare forskning. Därefter har jag kombinerat min egen text med intervjupersonernas egna ord som presenteras i citatform (Rennstam et.al. 2015 s. 30). Rennstam och Wästerfors (2015) förklarar att det är viktigt att, i den omarbetade texten, komma så nära den ursprungliga texten som möjligt för att inte förvrida intervjupersonernas utsagor (Rennstam m.fl. 2015 s. 31).

Analysdelen är uppdelat i tre kategorier som både överlappar och interagerar med varandra. Som externa faktorer är bland annat familjens- och samhällets påverkan på identiteten. De interna är individens identitetsuppfattning i samspel med de olika kulturerna samt språkets betydelse för utformningen av identiteten.

4.6. Etiska aspekter

De etiska övervägande har varit genomgående under hela min undersökning. Jag har utgått från vetenskapsrådets forskningskrav som innefattar individskyddet och som innebär att individer i studien inte får utsättas för kränkning, förödmjukelse, psykisk eller fysisk skada. De forskningsetiska principerna som är framtagna för att skydda individen är: informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet (Vetenskapsrådet).

En vecka före intervjutillfället kontaktade jag deltagarna och berättade om vem jag är, syftet med undersökningen, samt att deltagandet är frivilligt och att de när som helst kunde avbryta sin medverkan. Strax innan jag påbörjade min intervju med de deltagande fick jag deras samtycke att medverka på intervjun. Under samtalet informerades deltagarna om konfidentialitetskravet och deras rätt att tacka nej till att delta. Innan intervjun påbörjades informerade jag de deltagande om att jag kommer att spela in intervjuerna, men att efter intervjun och transkribering så kommer det inspelade materialet att raderas. Samtliga deltagare godkände att samtalen spelades in. Därefter informerade jag deltagarna om att intervjumaterialet endast används i forskningssyfte i min studie.

4.7. Tillförlitlighet

I min undersökning har jag strävat efter att arbeta på ett systematiskt och noggrant sätt. För att besvara min problemställning har jag använt mig av relevant data där min förhoppning är att kunna uppnå godtagbara resultat, vilket är en förutsättning för att kunna få svar på mina frågeställningar. Validitet och reliabilitet syftar till kvaliteten hos data som har samlats in. Validiteten handlar om värdet, det vill säga relevansen samt användbarheten hos data. Reliabiliteten åsyftar det insamlade datas tillförlitlighet (Kylén 2004 s. 140). Det primära materialet för min undersökning framställdes genom intervjuer med intervjupersonerna. Då undersökningen ämnar förstå intervjupersonernas tankar samt reflektioner utgörs materialet av deras subjektiva skildringar. Genom att ha använt mig av kvalitativ intervjumetod, och mer precist semistrukturerade intervjuer, kunde jag undersöka det jag ämnat att undersöka, vilket stärker validiteten (Kylén 2004 s. 140).

Genom att ha använt mig av semistrukturerade intervjuer har jag varit medveten om samt klar över intervjufrågornas syfte. Då undersökningens utgångspunkt har varit i intervjupersonernas svar, vilka finns transkriberade och nedskrivna, samt kodningen av

intervjumaterialet, kunde dess validitet samt reliabilitet i största möjliga utsträckning stärkas (Kylén 2004 ss. 140–142).

5. Analys

I detta kapitel presenteras resultatet av undersökningen som har analyserats utifrån teman: Den tredje identiteten, omgivningens påverkan på identiteten samt språkets betydelse. Vidare tas i anspråk tidigare forskning: etnicitet, etnisk identitet samt kultur. Dessutom kommer jag att utgå från externa faktorer såsom familj och samhälle samt interna faktorer. Dessa faktorer interagerar och överlappar med varandra vilket innebär att en tydlig avgränsning mellan dem inte varit möjligt.

5.1. Den tredje identiteten

Att ha dubbla identiteter leder till en ständigt återkommande reflektion över sin identitetstillhörighet hos vissa av intervjupersonerna. De upplever att de är mellan två världar men känner inte fullt tillhörighet i de båda världarna. De upplever att de ständigt blir påmind om sin annorlunda tillhörighet. Tre av intervjupersonerna förklarar att trots att det sägs att alla människors lika värde respekteras, döljs under ytan en åtskillnad mellan majoritetssamhället och minoriteterna:

”Det finns en rädsla för invandrare som jag inte kan sätta fingret på. Jag tror att det har något att göra med personlighetsdrag som många svenskar kanske inte känner sig bekväma med. Men det finns definitivt en obekvämheter som jag känner att vissa svenskar känner bland invandrare” (D.A.).

”Beror helt på personen och vilken uppfattning denne har om invandrare. Finns de som tycker att invandringen gynnar det svenska samhället. Sen finns det de som önskar att alla invandrare åkte tillbaka till sina hemländer” (N.A.).

”Jag kan tänka mig att här i Sverige så ser man inte någon från Finland och de nordiska länderna som en invandrare. När man säger invandrare så tror jag inte heller man tänker på om en person hade bott här som kommer från USA eller Australien. Jag tror att i folkmun så tänker man på en invandrare som är antingen en mörkhyad person eller en person från mellanöstern eller Asien” (D.S.).

Utseendet visar sig vara viktig och att se ut som majoritetssamhället är normen. Detta upplevdes tydligt hos två av intervjupersonerna där de förklarar att eftersom deras utseende inte skiljer sig från majoriteten har dessa inte upplevt att de någon gång blivit ifrågasatta om sitt ursprung. På frågan om de någon gång känt extra tydligt att de inte är helt svenskar, svarade bägge att de inte har det. En intervjuperson förklarar att hon i alla avseenden identifierar sig som svensk och inte med ursprungslandet. Enda gången hon får frågan är när någon reagerar på att hennes namn inte låter svenskt:

”Identifierar mig som svensk men berättar gärna att mina föräldrar är födda i annat land. Tycker det är kul info och det brukar sätta igång en konversation” (V.K.).

En tolkning är att olika syn på identitetstillhörighet kan utspela sig där de som inte ser ut som majoritetssamhället känner sig ofta utpekade och ifrågasatta. Medan de som i V.K:s fall, som ser ut som majoritetssamhället, anser det vara spännande och exotiskt att man antas vara etnisk svensk, men är själv medveten om att man inte är det. Att ha det privilegiet att kunna känna en utmaning i att bli ifrågasatt utifrån namnet snarare än utseendet, är något som ofta tillskrivs individer med europeiskt påbrå. Men namnet är det enda som påpekas till skillnad från de tre intervjupersonerna som har ett annorlunda utseende än majoritetssamhället. Här räcker det inte att de kan språket flytande, följer alla normer och traditioner som gäller i samhället, utan de upplever att de är och kommer för alltid att vara annorlunda:

”Som barn upplevde jag aldrig särbehandling. Tror att det beror på att jag nu i vuxen ålder hamnar i miljöer där människorna jag möter/arbetar med inte riktigt är vana eller bekväma med det som är annorlunda från en själv” (N.A.).

Under intervjuerna uppfattas en ambivalens som tre av intervjupersonerna ger tydliga indikationer på. Å ena sidan känner dem en stark tillhörighet till ursprungskulturen, å andra sidan känner de att de bor och har växt upp i ett samhälle där dess normer och värderingar de har anpassat sig till mer än de från ursprungskulturen. De slits mellan båda kulturerna men försöker att intala sig själva att de har full kontroll över bägge:

”Jag kan behärska både den svenska och den arabiska kulturen, men ibland blir det förvirrande att förhålla sig till bägge. Men den arabiska är den jag känner mest samhörighet med” (D.S.).

”Min somaliska kultur är den jag identifierar mig mest med. Det är hemma för mig alltså. Men jag gillar den svenska kulturen också, vissa aspekter av den. Så det är svårt” (N.A.).

Trots en starkare identifikation med en av kulturerna förklarar intervjupersonerna att det är en positiv upplevelse i att ha en identitet i två kulturer. Att ha en identitet i två kulturer verkar ge en berikad personlighet, en varierad kompetens samt ett objektiva förhållningssätt till ens omvärld. Samtliga intervjupersoner påpekar den häftiga känslan av att besitta kunskap och förståelse för de båda kulturerna. Att kunna anpassa sig i olika situationer, se konflikter ur olika perspektiv och kunna behärska de kulturella koderna är en styrka som samtliga intervjupersoner lyfter fram:

”Man kan säga att jag ser världen med mer öppnare sinnen. Jag kan tolka situationer och förstår de kulturella koderna hos människor från olika kulturer. Det har till exempel hjälpt mig mycket i mitt yrke” (D.S.).

”Jag känner mig som en kosmopolitisk person, som har en cocktail av kulturer på gott och ont” (D.A.).

Tre av intervjupersoner förklarar att de känner att de har en ”både-och” identitet, en blandning av den svenska och ursprungskulturen. Frågan är om den tredje identiteten träder fram i denna sammansmältningen? Men det finns en ambivalens i svaren hos dem på bland annat frågan om vilken kultur som de känner mest tillhörighet till, där de svarade ursprungslandet:

”jag skulle nog ändå säga den irakiska. Och jag tror att det handlar mycket om att vi är en väldigt stor släkt och att vi har träffats väldigt mycket allihop. Kanske om min familj hade varit ensamma här utan släkten så hade jag kanske dragits mer till den svenska kulturen o anammat det” (D.S.).

”Jag anser att jag har mest tillhörighet till mina föräldrars kultur. Den har varit en stor del av min uppväxt och jag är stolt över den” (N.A.).

Här framträder att intervjupersonerna med annorlunda kultur och utseende än majoritetssamhället känner utanförskap och tenderar att känna mer tillhörighet till sin ursprungskultur. Kan denna tveksamhet tillsammans med känslan av utanförskap ge behov hos individen att forma en helt egen identitet, en tredje sådan? Däremot individer som har ett utseende och en kultur som påminner om majoritetssamhället tenderar att integreras och lättare bli en del av samhället och känna samhörighet med den. Detta observeras tydligt hos

(V.K) och (P.J) vilka har utseendet mer likt det svenska utseendet och beskriver att de känner mest tillhörighet till den svenska kulturen:

”Jag känner mest tillhörighet till det svenska samhället. Jag har inte känt mig annorlunda än de svenskar som jag umgås med eller träffar ute” (V.K.).

På frågan om de känner att de har hittat en balans mellan bägge kulturerna svarar samtliga enligt följande:

”Balansen väger tyngre mot den svenska kulturen, men jag försöker i vuxen ålder att lära mig mer om mina föräldrars kulturer” (P.J.).

”Ja vi lever mer som svenskar än ungrare” (V.K.).

”Ja, man kan nästan säga att jag har format min egen kultur tagit lite av varje” (N.A.).

”Jag känner att jag har lyckats skapa en kultur som består av både mina föräldrars kultur och den svenska kulturen” (D.A.).

Sammanfattningsvis antyder svaren ovan att identiteten är mångdimensionell och kräver mer anpassning för de individer som känner ett större avstånd till den svenska kulturen, vilket även visar sig vara baserat på utseendet. De som ser ut och har en liknande kulturell bakgrund som majoritetssamhället, känner en starkare samhörighet, samt integreras lättare i samhället. Däremot de som skiljer sig både i utseende och kultur från majoritetssamhället kompenserar denna skillnaden genom att forma olika identiteter för att förebygga utanförskap. Mångdimensionen i identiteten leder i sin tur till att individerna ser världen ur flera perspektiv och känslor av både frihet och kontroll. Med andra ord är identiteten i ständig förändring.

5.2. Omgivningens påverkan på identiteten

5.2.1. Familjens påverkan

På frågan ”hur ser du på svenskhet” svarade D.A att föräldrarnas rädsla över att barnen förlorar den ursprungliga kulturella tillhörigheten, leder till att de delar upp kulturen i ”vår” och ”deras” vilket stärker identitetstillhörigheten till ursprungskulturen hos barnen:

”Min syn på svenskhet är lite svår att ta på, jag tycker att varje person ska kunna definiera själv om de är svenskar. Dock anser jag att det finns många människor i Sverige som ser sig själv som invandrare trots att de är födda i Sverige. Det finns något slags motstånd gentemot svenskhet som jag tror beror på utanförskap i samhället. Jag tror även att föräldrar skapar denna ’antisvenskhet’ i barn för rädsla att barnen kanske förlorar sin kulturella länk till sin invandrarbakgrund i samband med att barnen identifierar sig som svenskar”

”Personligen tycker jag att människor födda i Sverige är svenskar – människor som har vuxit upp i Sverige är svenskar. Jag tycker även att människor som känner någon slags anhörighet till Sverige bör kunna kalla sig svensk. Tyvärr kan det kännas tabu att kalla sig svensk om man har utländska föräldrar, att man känner sig anklagad för att ha övergett sitt kulturarv” (D.A.).

Några av intervjupersonerna påpekar att det finns skillnader mellan den svenska kulturen och deras ursprungskultur. De förklarar att den svenska kulturen är ganska frigjord till skillnad från föräldrarnas kultur som präglas av ett kollektivt tänkande där familjen blir prioriterad framför individen. På frågan om de anser att det finns en skillnad på uppfostran hemma och den som svenska vännerna fick av sina föräldrar, svarade två av intervjupersonerna att de kände en skillnad i deras uppväxt i jämförelse med deras svenska vänner. De förklarade att hemma hos sig gick familjens regler och traditioner före allt annat:

”Ja, stor skillnad. Jag kunde själv inte bestämma så mycket under min uppväxt, man skulle vara hemma en viss tid, inte gå ut och festa, dricka, fick inte resa med vänner etc. medans svenska vänner hade lite mer fritt, de fick göra mycket som inte var ok i vårt hushåll” (N.A.).

”Jag växte upp med vänner vars föräldrar är invandrare, så jag känner att vi alla gick igenom ungefär samma uppfostran. Men jag kan tänka mig att de svenska ungdomarna var mer fria att göra det de vill” (D.A.).

Att det finns en skillnad i uppfostran mellan föräldrar från olika kulturer blir mer tydlig när det gäller P.J, vars föräldrar är från Finland och Chile, och V.K. som har ett ursprung från Ungern. Här blir skillnaden påtaglig där de som har ett europeiskt ursprung har liknande kulturella referensramar när det kommer till traditioner och värderingar som påminner om det svenska. På samma fråga som jag ställde ovan, svarade båda att de inte kände någon skillnad på den uppfostran de fick hemma och den som deras svenska vänner fick av sina föräldrar:

”Jag vet inte, men har inte fått den uppfattningen” (P.J.).

”Nej, det tror jag inte att det finns en sådan skillnad” (V.K.).

5.2.2. Samhällets påverkan

Under intervjun framkom det att tre av intervjupersonerna kände en motsättning i samhället som, genom återkommande påpekande om deras härkomst, kategoriserar dem i olika fack, vilket gör att de indirekt väljer att inte identifiera sig helt med samhället. De känner att oavsett hur bra de anpassar sig till och tar efter de seder, värderingar och normer som finns i samhället, så är det inte tillräckligt för att betraktas som en svensk. En tolkning är att samhällets syn på minoritetsgrupper och de skillnader som tillskrivs dessa grupper leder till en känsla av utanförskap. Detta leder i sin tur till att de känner en stark dragning och en stolthet att tillhöra föräldrarnas ursprung:

”Jag brukar utmana folk som frågar mig var jag kommer ifrån med att säga från Sverige. Men det räckte aldrig. Fick alltid följdfrågan ”jaha? Var kommer du ursprungligen ifrån?” Detta visar att hur svensk jag än känner mig kommer jag aldrig bli det i andras ögon” (N.A.).

D.S upplevde utanförskap när hon gick i grundskolan där merparten av eleverna var etniskt svenskar. Marginaliseringen var påtaglig för henne då hon inte kunde identifiera sig med majoriteten av eleverna. Hon blev ifrågasatt utifrån sitt utseende och beteende som inte var normen enligt den svenska kulturen:

”I låg-och mellanstadiet har elever frågat ”vad äter du, hur ser du ut, vad har du på dig, vad konstigt”. Det har varit mycket sånt när jag var liten” (D.S.).

D.A upplevde att hon, genom att känna sig marginaliserad, behövde anstränga sig för att motbevisa att hon inte är som ”alla andra” som tillhör samma ursprungskultur. Här kan jag tolka att D.A behövde konstruera sin etniska tillhörighet för att kunna bevisa att hon inte är som de andra:

”Det har funnits situationer där jag känner att jag representerar en hel etnicitet, att jag måste bete mig på ett sätt som är acceptabelt för andra svenskar” (D.A.).

D.A kände att hon behövde bete sig på ett sätt som är acceptabelt för att bli förstådd, vilket gör att hon kände sig marginaliserad utifrån de föreställningar samhället har om vissa etniska grupper.

Att inte känna att man passar in får konsekvenser som kännetecknas av hierarkiska maktordningar som existerar utifrån utseendet. Det egna utseendet blir ett hinder som gör det svårt att känna samhörighet med majoritetssamhället. Två av intervjupersonerna svarade följande på frågan om de har funderat på att byta namn för att passa in:

”Nej, jag känner att ett svenskt namn skulle nog inte göra någon skillnad p.g.a. mitt utseende. Man ser på en gång att namnet inte passar” (N.A.).

”När jag var liten så ville jag heta Emma. Det var Emma från Spice girls. Men antagligen också för att hon var blond o hade blåa ögon så att, jo, ändock kanske. Så jo absolut att jag ville byta namn då. Som sagt, jag gick i en skola med bara svenskar. Då hade det varit skönt att heta Emma och se ut som alla andra, men är absolut inte nu i vuxen ålder” (D.S.).

Olika kulturella referensramar kan också spela roll, i detta avseende som att ”man har inte samma humor” som D.S uttryckte:

”Jag tror det handlar mycket om humorn, jag har en typ av humor som kanske inte människor som är helt svenskar kanske förstår” (D.S.).

Frågor kring vad ”svenskhet” innebär leder till upprättande gränser som framhäver en ”vi och dem” känsla. Samtliga intervjupersoner förklarar att de umgås med vänner som har liknande bakgrund för att känna tillhörighet och inkludering:

”Min umgängeskrets är blandad av både svenskar och invandrare, men många har utländsk bakgrund med tanke på att min familj och min frus familj är invandrare (från Irak)” (P.J.).

”En blandning av, vad som kan beskrivas som, svenskar och personer med invandrabakgrund. Majoriteten av mina vänner har någon länk till ett annat land, antingen är de födda i utlandet eller så är en förälder från utlandet (D.A.).

”Många vänner, både som är kvar från barndomen samt nya via dansen, jobb m.m. Varierar var de kommer ifrån ” (V.K.).

”jag har ju vänner som är från helt olika länder men det är ganska intressant för att de har liknande kultur som den arabiska kulturen även om det är inte alls samma land och ganska långt ifrån varandra” (D.S.).

Sammanfattningsvis spelar omgivningen en avgörande roll när det gäller påverkan av andra generationens invandrares formande av deras identitet. Individens självbild påverkas av familjens värderingar och förväntningar. De påverkas även av huruvida traditioner är starkt hållna inom familjen. Genom att samhället ständigt synliggör skillnader mellan majoritets- och minoritetsgrupper, så hindras integrationen. Detta skapar ett avståndsförhållande mellan individer som identifierar sig med minoritetsgrupper och samhället. En lösning kan vara att betona varje individs subjektiva självidentifikation och på så sätt kan integration möjliggöras.

5.3. Språkets betydelse

Samtliga intervjupersoner påpekar vikten av att kunna flera språk i vuxen ålder. Men även svårigheterna de har haft när språket har varit ett hinder i kommunikationen med släktmedlemmar. För de som besökte hemlandet har språket varit avgörande för deras identitetskänsla där svårigheten med språket utmärkte dem som annorlunda än deras släktingar. Två av deltagarna upplevde att de kände utanförskap när släkt och omgivning påpekade deras brist på språkliga kunskaper:

”Språket var ett stort problem för mig när jag besökte Chile, då mina släktingar inte kunde engelska och jag inte var tillräckligt duktig på spanska. Min farmor i Finland kunde jag inte kommunicera särskilt mycket med heller, då min finska aldrig var bra. Men mina farbröder kan svenska, så de har jag alltid kunnat kommunicera med” (P.J.).

”Jag var ett barn när jag besökte landet båda gångerna så jag hade nog upplevt besöken på ett annat sätt idag. Men det jag kommer ihåg är att vi var ”européerna”. När man beskrev oss sa man de från utlandet, européerna etc. De tyckte att vi pratade konstigt och betedde oss annorlunda och att de direkt la märke till att vi inte var därifrån (N.A.).

Några av intervjupersonerna diskuterade hur det ibland märktes när de uttalade ett ord eller en mening grammatiskt felaktigt. Vid några tillfällen, som till exempel på jobbet, i skolan eller bland vänner blev de tillrättade för hur de uttalade ord och meningar. De förklarade att vid dessa tillfällen kände de mindervärdeskomplex och skam. Detta kan tolkas ur

intervjupersonernas uppväxt i deras sociokulturella miljö: om de växte upp på rosengård i Malmö kan det ses, ur Bourdieus teori, som att de använder sig av ett språkbruk som är av lägre socialt kapital. Medan de som växte upp i de finare områden i Lund använder sig av ett högre kapital:

”När jag var yngre kunde jag tycka att det var jobbigt att uttala ett ord fel eller säga en mening i fel ordföljd. För då påpekades det av svenskar i skolan och då skämdes jag. De var ju från finare områden och det kändes som att de såg ner på mig. Nu händer det sällan men ibland dyker sådana grodor upp i språket. Men det påpekas fortfarande av till exempel kollegor på jobbet” (D.S.).

Språkets centrala roll är viktig för skapandet och upplevelsen av andra generationens invandrades etniska identitet, där föräldrarna är en viktig källa för modersspråkets inläring. Genom att vara medvetna om att de besitter två språk, där den ene är modersmålet, får identitetsskapande en betydelse:

”Jag är stolt över att veta att jag kan behärska fler språk. Även om modersmålet inte fullt lika starkt som det svenska, så är det ändå det som identifierar mig med min ursprungskultur och som jag känner starkt för” (D.S.).

Samtliga intervjupersoner diskuterar hur språket ger en tolkningsram där innebörd och mening ges i det som sägs under interaktionen med andra människor. Sociala koder och budskap förmedlas när individen interagerar med andra i samhället. Det är här som diskussionen tolkas där ord, frågor och meningar får olika innebörd. Några av intervjupersoner diskuterar hur förutfattade meningar kan, genom språket, påverka deras identitetsuppfattning:

”Människor ser på andra människor på olika sätt, det är helt beroende på individens uppfattningar och tankesätt. Förutfattade meningar, fördomar och rasism existerar från alla möjliga människor” (P.J.).

”Man vill så jättegärna passa in i en norm och då blir det väldigt jobbigt när någon betonar eller lyfter fram att du är annorlunda för att du äter annorlunda mat du pratar annorlunda språk” (D.S.).

D.S nämnde tidigare innebörden av flera språk och att kunna behärska två kulturer skulle vara en styrka. En tolkning är att då hon förmedlar de båda kulturernas värderingar och normer,

kan hon få tillgång till dubbla uppsättningar av språk, värderingar samt förhållningssätt till världen. Detta i sin tur ger henne möjligheten att se problemen ur ett större perspektiv:

”Jag har nog inte tänkt på det när jag var yngre men i vuxen ålder kan jag känna det speciella med att kunna flera språk och förstå olika värderingar” (D.A.).

Att kunna växla mellan olika språk och beteende är genomgående hos samtliga intervjupersoner, vilket de menar är något de inte tänkt på eftersom det alltid varit en del av deras identitet. Denna växlingen i språket och beteendet verkar vara en central del i identitetsprocessen hos individer som har flera kulturer. De växlar språk för att de umgås med personer från olika kulturer och som pratar olika språk. Till exempel så pratar man engelska med en utbytesstudent i skolan, pratar på modersspråket med föräldrarna hemma och pratar svenska ute i samhället. Att vara flerspråkig är en del av andra generationens invandrares identitet:

”Jag behärskar ungerskan bra men föredrar att prata svenska. Men det är ändå coolt att veta att jag kan växla mellan dem beroende på vem jag pratar med. Alltså med släkten eller med svenska vännerna” (V.K.).

Fyra av intervjupersonerna beskrev svårigheten att tala modersspråket flytande. De tyckte att det ibland blev komiskt när de använde svenska ord som utfyllnadsord. De blev då medvetna om deras brist när det gäller att kunna modersspråket flytande, men såg inte något hinder i det. Snarare att de var glada över att de kunde förstå språket och kunna göra sig förstådda för sin familj:

”Ja, roligt att jag kommer på mig själv att jag pratar som ett barn med föräldrarna ibland, trots att jag är 28 år. Jag glömmer bort vissa ord och blandar svenskan hejvilt..haha” (D.A.).

För två av intervjupersonerna, som har många släktingar i Sverige, har modersmålet varit viktig att tala hemma och ofta. Detta för att man har hållit kvar vissa traditioner inom ursprungskulturen och då var språket en naturlig källa till förmedlande av dessa traditioner:

”Jag pratar arabiska ofta hemma och det har nog varit en del av uppväxten bland släkten. De har inte påpekat att vi inte ska prata svenska hemma, men det har varit självklart att man pratar arabiska med farbröderna och fastrarna, till exempel” (D.S.).

En tolkning av citatet ovan är att språket är en etnisk markör som är dominerande. Genom att tala samma språk stärks den etniska identiteten samt de kulturella banden. Trots att modersmålet blir det språk som talas minst och behärskas minst, till skillnad från majoritetsspråket, så blir den en känsla av att ”tillhöra” och ”hemma” för några av intervjupersonerna.

Att växla mellan språk blir en identitetsmarkör för andra generationens invandrare. Intervjupersonerna uttryckte att de kände sig speciella över att kunna tala blandat språk sinsemellan. Såsom D.S uttryckte blir skämten och beteendet annorlunda och mer förståeliga bland vänner med likadan ursprung. Intervjupersonerna påpekade hur de bland svenskar på till exempel jobbet förde sig med de seder och normer enligt den svenska kulturen. Att inte visa för stora känsloutlösningar och helst vara lugn i sitt beteende. Med föräldrarna och bland vänner blev beteendet mer passionerat och känslofyllt.

Sammanfattningsvis är språket en identitetsmarkör och central del i identitetsskapande hos andra generationens invandrare. Genom att kunna kodväxla mellan språken och kulturen kan det ibland leda till komiska situationer, men att i det stora hela blir kodväxlingen positiv i den bemärkelsen att den ger ökad kulturell förståelse för olika kulturer och människor.

6. Diskussion

Syftet med denna uppsats var att undersöka samt belysa hur andra generationens invandrare upplevde sin identitet i det mångkulturella samhället.

I min analys antydde tre av fem av intervjupersonerna sitt behov av att forma en tredje identitet som skulle ge dem möjligheten att förstå både föräldrarnas ursprungskultur och den svenska kulturen. Goldstein–Kyaga (2009) förklarar denna typ av identitet som en hybrid som utvecklas i mångkulturella samhällen. En blandning och gränsöverskridande identitet som inte är baserad på en känsla av ”vi” och ”dem”, eller ”antingen-eller”, utan en känsla av att man är ”både-och” (Goldstein–Kyaga et.al. 2009). I analysen framgick det även att de intervjupersoner som hade ett utseende och en kultur som påminde om majoritetssamhället kände mer tillhörighet till den än sin ursprungskultur. Detta innebär att teorin om en tredje identitet inte är applicerbar på samtliga intervjupersoner som är av andra generationens invandrare.

Det framkom även att familjen har en stor roll i identitetskänsla samt tillhörighetskänsla för vissa av intervjupersonerna. Wikström (2009) skriver att etnicitet utformas samt uppbärs inom

bland annat familjen. De individerna med stora kulturella skillnader än majoritetssamhället förklarade att traditioner och seder har varit mer strikta och påtvingade under deras uppväxt. De förklarade även att de hade en annan typ av uppfostran än deras svenska vänner och bekanta. Allwood (2000) förklarar i sin teori att en del invandrarföräldrars dilemma i deras nya samhälle är att de inte tänker på, och vill inte tänka på, att traditioner och värderingar inte längre är detsamma som i hemlandet. De önskar sig tillbaka, och håller sig fast vid de traditioner och värderingar som rådde i kulturen de lämnade (Allwood et.al. 2000).

Vidare visade analysen att trots att intervjupersonerna upplever en identitet i båda kulturerna så känner vissa av dem en starkare tillhörighet till ursprungskulturen. Denna ambivalensen i identitetskänslan är genomgående hos individer som har en kultur som skiljer sig starkt från majoritetssamhället. Allwood (2000) förklarar att en viktig del av den kulturella förståelsen hos en person handlar om hur denne uppfattar den större befolkningsgruppen som den identifierar sig med (Allwood et.al. 2000). Stonequist (1937) skriver att känna en identitet med flera kulturer är både en fördel men också en nackdel. Fördelen är att individen kan uppleva en frihetskänsla när denne pendlar mellan de båda kulturerna. Nackdelen kan vara att det kan leda till att individen förlorar sin identitet i marginalitetskänslan som uppstår när denne pendlar mellan de båda världarna. (Stonequist 1937). I analysen framkom det även att de intervjupersonerna som har en kultur som liknar majoritetssamhället upplever inte denna ambivalensen. Detta kan bero på att de kulturella referensramar, när det kommer till traditioner och värderingar, påminner om det svenska.

Vidare i analysen framgick det att några av intervjupersonerna ansåg att utseendet har en viss roll i känslan av utanförskap. Stonequist (1937) skriver om svårigheten att bli accepterad eftersom individen uppfattas som annorlunda än normen i samhället, som är baserad på utseendet. Att inte känna att man passar in får konsekvenser som kännetecknas av hierarkiska maktordningar som existerar utifrån utseendet. Det egna utseendet blir ett hinder som gör det svårt att känna samhörighet med majoritetssamhället (Stonequist 1937). Lidskog (2009) påpekar vidare att för att individen ska känna tillhörighet i majoritetssamhället, krävs det att samhället accepterar individen samt att denne tar till sig de seder och normer som finns. Det framgick även att trots att intervjupersonerna är födda i Sverige och kan alla seder, normer och värderingar så är det inte tillräckligt för vissa av dem att passa in i samhället. De återkommande påpekande om deras härkomst, kategoriserar dem i olika fack, vilket gör att de indirekt väljer att inte identifiera sig helt med samhället, vilket leder i sin tur till en starkare identifikation med ursprungskulturen. Den etniska identiteten blir starkare hos minoritetsgrupper som känner utanförskap där de känner en stark dragning och en stolthet i att

tillhöra föräldrarnas ursprung. Att identifiera sig med en grupp är en social livsform för människor där individens självbild och självförståelse utvecklas (Allwood et.al. 2000). Analysen påvisade även att trots att vissa känner en starkare tillhörighet till ursprungskulturen, känner de att de inte är fullständiga medlemmar av någon av den svenska eller ursprungskulturen: i ursprungslandet betraktas dem som svenskar och i Sverige som invandrare, vilket leder till marginalitetskänsla. Stonequist (1937) skriver att upplevelsen att vara marginaliserad har en återkommande effekt i olika grader för den icke inkluderade (Stonequist 1937).

I analysen framträdde också språkets centrala roll, och hur viktig det kan vara för skapandet av andra generationens invandrares identitet. Svårigheten i att kunna behärska modersmålet till fullo ledde till påpekanden av deras språkliga brister hos släkt och bekanta, som ledde i en känsla av utanförskap. Dessutom vissa grammatiska svårigheter och uttal i det svenska språket, som fanns bland några av intervjupersoner, kunde också leda till påpekande av deras språkliga brister och en ytterligare känsla av utanförskap. Bourdieu förklarar att när ett språk används som ett medel för att befästa dominans och olikheter, leder det till att språket blir ett dåligt sådant. Vidare tilldelas språket olika värden beroende på individens sociokulturella uppväxtmiljö (Moe, 1995). Språket är viktig i integreringsprocessen som gör att individen kan ta del av samhällets värderingar och på så sätt bygga upp sin identitet. Några av intervjupersonerna diskuterar hur språket ger en tolkningsram där innebörd och mening ges i det som sägs under interaktionen med andra människor. Det framkom även hur viktigt det var för två av intervjupersonerna att kunna tala ursprungsspråket i hemmet. Språkets blir här viktig för skapandet och upplevelsen av andra generationens invandrares etniska identitet. Detta för att kunna hålla fast vid de traditioner och seder från ursprungslandet. Detta bekräftar även Lange:s (1981) teori om att språket blir länken som håller ihop en etnisk grupp, som stärker den etniska identiteten samt den kulturella sammanhållningen inom den primära gruppen (Lange et.al. 1981).

Analysen påvisade att samtliga intervjupersoner kände en stolthet och en styrka i att kunna behärska flera språk. De kunde förstå de olika kulturella koderna och förmedla dem beroende på vem de interagerade med. Stonequist (1937) förklara att detta ger individen en objektiv förhållning till sin omgivning. Vidare kan det leda till en berikad personlighet där individen behärskar de båda kulturernas värderingar och normer, skifta mellan olika språk, från ett beteende till ett annat och en attityd till en annan, vilket ger denne möjligheten att se problemet ur ett större perspektiv. Genom att kunna växla mellan kulturella koder och språk har intervjupersonerna kunnat anpassa sig till sin sociala miljö. Detta bekräftar Goldstein-

Kyaga:s (2009) teori om kodväxlingen som är genomgående hos individer som befinner sig i etniska och mångkulturella samhällen. När individerna byter språk så byter de även beteende. Genom denna kodväxlingen kan de framhäva eller undanhålla vissa delar av identiteten beroende på sammanhanget de befinner sig i (Goldstein–Kyaga et.al. 2009). Intervjupersonerna diskuterar styrkan i att kunna förstå de både kulturerna och den häftiga känslan i att kunna anpassa sig till olika situationer. Genom att de tar med sig det positiva från både kulturerna, skapar de en kombination av dessa två identiteter, som för vissa av intervjupersonerna kan övergå till en tredje identitet.

7. Avslutning

Min undersökning har utgått från fem andra generationens invandrare. På grund av att mitt stickprov för denna undersökning – fem individer – inte är tillräckligt många, samt att intervjupersonerna utgick från subjektiva tankar och skildringar, är en generalisering av gruppen ”andra generationens invandrare” ej möjlig.

Studien visade att andra generationens invandrades identitet är anpassningsbar och mångdimensionell. I det mångkulturella samhället formas identiteten i interaktionen med individens omgivning, där de externa och interna faktorerna har en stor betydelse i denna utformningen. Vidare har språket en central roll i utformningen av identiteten där modersmålet blir en etnisk identitetsmarkör som förstärker tillhörighetskänslan för vissa av intervjupersonerna. Å andra sidan visade brist i språket kunna försvaga individens sociala värde. Intervjupersonernas identitet verkar sammansmälta i en fusion av de olika kulturerna, och frågan är om detta leder till formandet av en tredje identitet. De frågeställningar som kan vara relevanta att besvara är om tredje identiteten fastställs i varje generation eller om den försvinner med framtida generationer? När börjar de framtida generationerna att anse sig ha den svenska identitet och ursprungsidentitet suddas ut? När försvinner anknytningen till föräldrarnas ursprungsland?

8. Källförteckning

Ahrne, G. & Svensson, P. (2015). *Handbok i kvalitativa metoder*. 2., [utök. och aktualiserade] uppl. Stockholm: Liber.

Allwood, C. M. & Franzén, E. C. (red.) (2000). *Tvärkulturella möten: grundbok för psykologer och socialarbetare*. Stockholm: Natur och kultur.

Alvehus, J. (2013). *Skriva uppsats med kvalitativ metod: en handbok*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.

Becker, H. (2008). *Tricks of the trade: yrkesknep för samhällsvetare*. 1. uppl. Malmö: Liber.

Dalen, Monica (2015). *Intervju som metod*. 2., utök. uppl. Malmö: Gleerups utbildning.

Eriksen, T. H. (1998). *Etnicitet och nationalism*. Nora: Nya Doxa.

Goldstein–Kyaga, K. & Borgström, M. (2009). *Den tredje identiteten: ungdomar och deras familjer i det mångkulturella, globala rummet*. Huddinge: Södertörns högskola.

Kylén, J-A. (2004). *Att få svar: intervju, enkät, observation*. 1. uppl. Stockholm: Bonnier utbildning.

Lange, A. & Westin, C. (1981). *Etnisk diskriminering och social identitet: forskningsöversikt och teoretisk analys : [en rapport från Diskrimineringsutredningen]*. Stockholm: LiberFörlag.

Lidskog, R. & Deniz, F. (2009). *Mångkulturalism: socialt fenomen och politisk utmaning*. 1. uppl. Malmö: Liber.

Lind, R. (2014). *Vidga vetandet: en introduktion till samhällsvetenskaplig forskning*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Moe, S. (1995). *Sociologisk teori*. Lund: Studentlitteratur.

Patton, M. Q. (1990). *Purposeful Sampling*. Live@lund. Tillgänglig: (Hämtad 2019-03-20).

Rennstam, J. & Wästerfors, D. (2015). *Från stoff till studie: om analysarbete i kvalitativ forskning*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Stonequist, E. V. (1937). *The marginal man: a study in personality and culture conflict*. New York.

Wikström, H. (2009). *Etnicitet*. 1. uppl. Malmö: Liber.

Elektroniska källor

Hermansson, G. (2000). *Begreppet invandrare – användningen i myndigheters verksamhet*, regeringskansliet. Tillgänglig:

<https://www.regeringen.se/49baf8/contentassets/8592e456f2184550b83c4aa215e3ebba/begreppet-invandrare---anvandningen-i-myndigheters-verksamhet> (Hämtad 2019- 04-04).

Peruzzi, B. (2015). *Dubbla identiteter*. Aftonbladet. Tillgänglig:

<https://dubblaidentiteter.story.aftonbladet.se> (Hämtad 2019-03-18).

UNHCR. (2019). *What is a refugee?* UNHCR. Tillgänglig:

<https://www.unhcr.org/what-is-a-refugee.html>

(Hämtad 2019- 03- 27).

Vetenskapsrådet. (2002). *Om forskningsetiska principer från 2002*. Vetenskapsrådet.

Tillgänglig:

https://www.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf

(Hämtad 2019-04-10).

9. Bilaga

9.1. Intervjuguide

Bakgrundsfrågor

Berätta om dig själv och din bakgrund: vad du heter, ålder, kön, ursprung, vilket språk du talar utöver det svenska, vad du jobbar med, utbildning.

Av vilken anledning valde dina föräldrar/förälder att invandra till Sverige? Vilket år kom de till Sverige? Vad har de för utbildning? Vad har de för yrke?

Familjens påverkan

Utöver din familj, bor det några andra släktingar i Sverige?
Om ja, hur har det påverkat dig?

Har ni några traditioner hemma som är viktiga för dig?

Anser du att det finns kulturella skillnader på den uppfostran som du fick av dina föräldrar och den som svenskar får av sina föräldrar?

Har du besökt det land som dina föräldrar/förälder kommer ifrån? Om ja, hur har den upplevelsen varit? Uppstod det några problem? Bemöttes du annorlunda på grund av att du bor och är uppvuxen i Sverige?

Samhällets påverkan

Hur ser din umgängeskrets ut? Har dina vänner eller bekanta invandrarbakgrund eller är de ”svenskar”?

Vad anser du att vara invandrare kontra svensk?

Hur upplever du svenskarnas syn på invandrare?

I vilka situationer känner du att du inte är svensk?

Har du vid något tillfälle funderat att byta namn? Motivera ditt svar.

Har du varit med om situationer där du känt att du blivit behandlad annorlunda? Motivera ditt svar.

Har du någon gång funderat på att flytta från Sverige? Motivera ditt svar.

Vilket land anser du vara ditt hemland? Motivera ditt svar.

Språkets betydelse

Hur upplever du att kunna flera språk ha haft för betydelse för dig?

Känner du att du har kunnat behärska ditt modersmål på samma nivå som det svenska språket? Hur har det påverkat dig i kontakt med dina familjemedlemmar/släkt?

Skulle du vilja att dina barn lär sig din och dina föräldrars/förälders modersmål? Motivera ditt svar.

Identitet/tillhörighet

På frågan ”var kommer du ifrån?”, vad skulle ditt svar vara?

Vad innebär det för dig att ha en bakgrund i ett annat land?

I vilken kultur känner du mest tillhörighet – föräldrarnas ursprungskultur eller den svenska?

Upplever du att du har hittat en balans mellan föräldrarnas ursprungskultur och den svenska?

Anser du att din identitet är en blandning av föräldrarnas ursprungskultur och den svenska (både och), eller anser du dig tillhöra enbart en av kulturena (till exempel den svenska eller föräldrarnas ursprungskultur).

Om du fick valet att välja din tillhörighet och identitet, vad skulle du ha valt? Motivera varför du gör det valet.